

כנס וניהול חשבוניות - 2020

מרצה: שמחה לב, עו"ד רו"ח

החוק לצמצום השימוש במזומן וניהול ספרי חשבוניות

Lev.cpa@gmail.com
www.lev-cpa.com

כל הזכויות שמורות לרו"ח שמחה לב. חזר לחדש חזרתי וזאת באישור כללי.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

1

1

החוק לצמצום השימוש במזומן

עברתם על חוק המזומן שילחתם ביקור

- שם החוק: חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח 2018.
- ב- 22/10/14 אימצה ממשלת ישראל את המלצות הועדה לצמצום השימוש במזומן ("ועדת לוקר").
 - החוק נכנס לתוקף ב- 1/1/19 - **פעילה I**
 - פעילה II** - ההגבלות המתייחסות להפקדת שיקים ייכנסו לתוקף ב- 1/7/19.
 - שינויים בחוק מיסוי מקרקעין - דיווח משי"ח
- דחיית התחולה בהתייחס לגמייחים - 5 שנים (הסדרה ב"חוק הגמחי"ם")
- תושבי האזור - החוק יחול תוך 3 שנים - עסקה מעל 50,000 ₪ תדווח לרשות לאיסור הלבנת הון
- פורסם חוזר מס הכנסה מס' 17/2018 בנושא זה: https://taxes.gov.il/incometax/documents/hozrim/hoz_17_2018_acc.pdf

שמחה לב, עו"ד רו"ח

2

2

החוק לצמצום השימוש במזומן

- "מזומן"** - "שטרי כסף ומטבעות לפי חוק בישראל, וכן מטבע חוץ".
- חוק המזומן **חל** על כל אדם בישראל שמבצע עסקה וזאת תוך כדי הבחנה לפי סיווג:
 - עוסק** - מי שמוכר נכס או נותן שירות במהלך עסקיו, לרבות מלכ"ר. כלומר בהגדרה זו נכללים כל ההתאגדויות השונות לרבות עוסק פטור, עוסק מורשה, חברה בע"מ, שותפויות למינהן, ומוסדות וארגונים.
 - אדם שאינו עוסק** - לרבות עוסק שלא במסגרת עסקו.
 - עו"ד או רו"ח** - במתן שירות עסקי.
 - תייר במדינה** (לא אזרח ישראלי).
- עסקה** - היא מכירה או קניה של נכס, או, מתן שירות. כולל תרומות, הלוואות, מתנות, עסקה רגילה (מוצרים ושירותים), תשלום שכר ועוד.

3

3

החוק לצמצום השימוש במזומן – מחיר העסקה

"מחיר העסקה" –

"התמורה שהצדדים לעסקה הסכימו עליה בעבור הנכס או השירות, **לרבות מס ערך מוסף**, מס קנייה ובלו, וכן הוצאות הנלוות לעסקה שסוכמו עם מוכר הנכס או עם נותן השירות. לעניין זה –

- (1) אין נפקא מינה אם חלק מהתמורה שולם שלא במזומן אלא בשווה כסף.
- (2) במכירת כמה נכסים, לא יראו את המחיר המצטבר של כל הנכסים כמחיר של עסקה אחת, אלא אם כן הוסכם בין הצדדים על מכירתם בעת ובעונה אחת.
- (3) בעסקה מתמשכת לקבלת שירות יראו כל תשלום שיש לשלם באופן תקופתי מעת לעת, כמחיר העסקה.

שפחה לב, עו"ד רו"ח

4

החוק לצמצום השימוש במזומן

חלופה 2 לעיל: "במכירת כמה נכסים, לא יראו את המחיר המצטבר של כל הנכסים כמחיר של עסקה אחת, אלא אם כן הוסכם בין הצדדים על מכירתם בעת ובעונה אחת".

• דוגמא מחוזר מס הכנסה 17/2018: "אדם הניגש לחנות רהיטים ורוכש מספר פריטים יחדיו ומקבל הצעת מחיר כוללת... הרי ש"מחיר העסקה" כולל את המחירים של כל המוצרים יחדיו. לעומת זאת, במצב בו אדם מגיע מעת לעת ומבצע כל פעם בנפרד רכישה של רהיט, כל רכישה תחשב לעסקה".

• חוזר מס הכנסה ממשיך וקובע: "**פיצול מלאכותי של עסקה למספר עסקאות במטרה להתחמק ממגבלת הוראות החוק - מדובר במעשה מרמה אשר על ביצועו מוטל עונש מאסר**".

שפחה לב, עו"ד רו"ח

5

5

החוק לצמצום השימוש במזומן

חלופה 3 לעיל: "בעסקה מתמשכת לקבלת שירות יראו כל תשלום שיש לשלם באופן תקופתי מעת לעת, כמחיר העסקה".

• דוגמא מחוזר מס הכנסה 17/2018: "בהסכם עם עו"ד למתן שירות גלובלי על בסיס תשלום חודשי, ייחשב כל תשלום חודשי כעסקה נפרדת.

• לעומת זאת, בהסכם עם עו"ד למתן שירות לעניין ספציפי/חד-פעמי (כגון: ליווי הסכם רכישה, טיפול בתביעה) מחיר העסקה יהיה הסך הכולל עבור אותו השירות, גם אם התמורה שולמה בתשלומים".

• **הבהרת רשות המיסים לעניין "מחיר העסקה"** (מחוזר 17/2018):

• "בעסקה בה ישנם מספר רוכשים / מוכרים, "מחיר העסקה" לא יפוצל ביניהם".

שפחה לב, עו"ד רו"ח

6

6

צמצום מזומן – סעיף 2 לחוק

- בעסקה בין 2 עוסקים (מכירה או קניה) או לאדם פרטי: עד 11,000** ₪ אין הגבלה.
 - מעל התקרה אפשר לתת או לקבל במזומן רק 10% או התקרה, הנמוך מביניהם.
- בעסקת קניה מאדם פרטי לפרטי (לא במהלך עסקו): עד 50,000** ₪ אין הגבלה.
 - מעל התקרה, 10% או התקרה, הנמוך מהם.

7
שמחה לב, עו"ד רו"ח

7

דוגמא 1

- אדם רוצה לקנות מקרר מחברה למכירת מוצרי חשמל- מחיר המקרר הוא 15,000 ₪ , כמה מזומן מותר בעסקה?
- העסקה מעל 11,000 לכן
- $10\% = 1,500$ ₪ והיתרה של ה- 13,500 ₪ בצ'ק , כרטיס אשראי וכיוב'
- הערה: מע"מ**- מהווה חלק מ"מחיר העסקה"

8
שמחה לב, עו"ד רו"ח

8

דוגמא 2

- אדם רוצה לקנות רכב חדש מסוכנות כלי רכב - מחירו 150,000 ₪ , כמה מזומן מותר בעסקה?
 - אמנם 10% ממחיר העסקה מהווים 15,000 ₪ אבל
 - הרף העליון שמתיר החוק- 11,000 ₪.
 - שאר ה- 139,000 ₪ - באשראי, שיק, העברה בנקאית
- ואם קונה פרטי ממוכר פרטי ?
 - אז $10\% = 15,000$ ₪ (התקרה היא 50,000 ש"ח),

9
שמחה לב, עו"ד רו"ח

9

פטור- קרובי משפחה ורשויות המדינה

• סעיף 3 קובע כי המגבלות שנקבעו בסעיף 2 לחוק **לא יחולו על:**

• (1) "על תשלום במזומן, בין קרובי משפחה, **למעט לעניין שכר עבודה**"

– כלומר, אין מגבלה של תשלום במזומן במתנות ועסקאות עם קרובים. אבל לגבי שכר עבודה המגבלה קיימת גם בין קרובים.
– "קרוב משפחה" מוגדר לעניין זה: "בן זוג, הורה, הורה הורה, בן, בת, אח או אחות וילדיהם, נכד או נכדה, ובני-זוג של כל אחד מאלה, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו".

• (2) "על רשות מרשויות המדינה ששר האוצר, בהסכמת השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו פועלת הרשות, קבע בצו".

שמחה לב, עו"ד רו"ח

10

10

עסקאות מיוחדות - "שכר עבודה"

• **סעיף 2(ז):** "לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן **כשכר עבודה**, כתרומה או כהלוואה, אם סכום שכר העבודה, התרומה או ההלוואה, עולה על הסכום הנקוב בפרק (1) לתוספת הראשונה. הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי הלוואה שנותן גוף פיננסי מפקח".

– הערה: שכר ברוטו- לפי הגדרת "מחיר עסקה"
– **הסכום הוא: 11,000 ₪.** חל גם על "עוסק" וגם על מי "שאינו עוסק".

– מעל סכום זה, **אסור לתת בכלל מזומן, החל מהשקל הראשון**
– המגבלה "שכר עבודה" - חלה גם על תשלום במזומן בין קרובי משפחה.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

11

11

עסקאות מיוחדות: הלוואה, תרומה ומתנה

• **סעיף 2(ז):** "לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן...**כתרומה או כהלוואה**, אם סכום... התרומה או ההלוואה, עולה על הסכום הנקוב בפרק (1) לתוספת הראשונה. הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי הלוואה שנותן גוף פיננסי מפקח".

– **הסכום הוא: 11,000 ₪.** חל גם על "עוסק" וגם על מי "שאינו עוסק".
– הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לגבי הלוואה שנותן גוף פיננסי מפקח
– מעל התקרה, רק 10% או התקרה, הסכום הנמוך יותר.

• **סעיף 2(ח):** "לא ייתן אדם ולא יקבל תשלום במזומן **כמתנה**, אם סכום המתנה עולה על הסכום הנקוב בפרט (2) לתוספת הראשונה"
– **הסכום הוא: 50,000 ₪.** חל גם על "עוסק" וגם על מי "שאינו עוסק".
– מעל התקרה, רק 10% או התקרה, הסכום הנמוך יותר.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

12

12

תייר

- **"תייר"** מוגדר (מפנה להגדרה בחוק מע"מ)
- סעיף 2(ה): "לא יקבל עוסק תשלום במזומן מתייר בעבור עסקה במסגרת עסקו, ולא יתן תייר לעוסק תשלום במזומן בעסק עסקה במסגרת עסקו של העוסק, אם מחיר העסקה עולה על פי חמישה מהסכום הנקוב בפרט (1) לתוספת הראשונה"
- **הסכום הוא: 11,000 ₪ * כפול 5 = 55,000 ₪.**
– מעל התקרה, רק 10% או התקרה, הנמוך מביניהם.

13
שמחה לב, עו"ד רו"ח

13

הגבלות נוספות החלות על רו"ח ועו"ד

- סעיף 2(ו): "מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), לא יקבל עורך דין או רואה חשבון, **במסגרת מתן שירות עסקי ללקוח**, סכום במזומן העולה על הסכום הנקוב בפרט (1) או (2) לתוספת הראשונה, לפי העניין, לכל שירות עסקי."
- הכוונה היא לסכומים שעוברים אצל העו"ד/רו"ח, שאינם "עסקה" שלו, כגון: פיקדונות של לקוחות, כספי נאמנות וכו'.
- **הסכומים תלויים בנסיבות של הלקוח. אם זה למשל עסקה בין "עוסק" אז הסכום הוא 11,000 ₪, ואם זה עסקה בין שני אנשים פרטיים אז 50,000 ₪.**
- הגדרת "שירות עסקי" - לפי ס' 8 לחוק איסור הלבנת הון

14
שמחה לב, עו"ד רו"ח

14

הגבלות נוספות החלות על רו"ח ועו"ד

- **"שירות עסקי" - כל אחת מהפעולות המפורטות להלן:**
- (1) קנייה, מכירה או חכירה לדורות של נכסי דלא ניידי;
- (2) קנייה או מכירה של עסק;
- (3) ניהול נכסי הלקוח, ובכלל זה ניהול כספים, ניירות ערך ונכסי דלא ניידי, וכן ניהול חשבונות של לקוח בתאגיד בנקאי או באחד מהגופים המנויים בפרטים 1 עד 4 ו-6 לתוספת השלישית;
- (4) קבלה, החזקה או העברה של כספים לצורך הקמה או ניהול של תאגיד;
- (5) הקמה או ניהול של תאגיד, עסק או נאמנות לאחר

15
שמחה לב, עו"ד רו"ח

15

חובת עוסק לתעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם או קיבל תקבול
חוזר מס הכנסה 17/2018 + סעיף 29: "עוסק יתעד את אמצעי התשלום שבאמצעותו שילם תשלום או קיבל תקבול". • החובה היא לתעד גם את אופן קבלת התקבול, וגם את האופן בו ביצע תשלום. • לגבי קבלת תקבול זה מופיע ב"שובר קבלה". לגבי התשלומים - יש לדאוג לקבל "קבלות" מהספקים ולשמור תיעוד. • "יש לציין כי כל פירוט של אמצעי התשלום יכלול את הפרטים לזיהויים: – מזומן: סוג המטבע. – שיק: מספרו, שם הבנק ומספר החשבון עליו נמשך. – אשראי: סוג, מספר כרטיס, שם בעל הכרטיס, שם הבנק מספר חשבון. – אחר: כל הפרטים הנדרשים לשם זיהוי אמצעי התשלום ומשלמו".

16

שיקים (המחאות)
הגדרה הבנקאית של שיק: שיק הוא מסמך שבאמצעותו מורה בעל החשבון לבנק לשלם מחשבונו בתאריך מוגדר לפלוני או למוכ"ז (כל מי שמחזיק בכתב זה) את הסכום הנקוב בו. בחוק מוגדרים ארבעה גופים המעורבים בתהליך השימוש בשיק: 1. המושך – בעל החשבון בבנק שמורה לבנק באמצעות השיק למשוך מחשבונו סכום כסף ולשלם למוטב (ראה להלן). 2. הנמשך – הבנק המנהל את חשבונו של המושך. 3. המוטב – אדם או גוף כלכלי שלפקודתו נרשם השיק. לעתים יעביר המוטב למישהו אחר את הזכות למימוש השיק. 4. הנפרע – אדם או גוף כלכלי שמקבל מהבנק את הכסף תמורת השיק.

17

דרכי הסבת שיק לגוף אחר
הסבת שיק – העברת הבעלות על השיק לגוף אחר באמצעות חתימה של המסב על גב השיק. מוסב – הגוף שהשיק הוסב אליו. שימו לב: א. שיק הוא מסמך שמבטא התחייבות בלתי מותנית בקבלת התמורה. כלומר – גם אם המושך שילם בשיק ולא קיבל את המוצר או השירות שבעבורו הוא שילם – עליו לפרוע אותו. ב. מאחר ששיק הוא מסמך סחיר הוא עשוי להגיע לגוף שהמושך כלל לא מכיר. אם ההסבה נעשתה כחוק, המושך חייב לפרוע את השיק לכל מי שמחזיק בו כחוק, גם אם הוא לא המוטב.

18

שימוש בשיקים על עוסק

הגבלות על שימוש בשיקים על עוסק:

- החוק חל על כל סוגי העסקאות שיקים: עסקה רגילה (קניה או מכירה), שכר עבודה, תרומה, הלוואה ו/או מתנה.
- ההוראה היא זהה בין כל סוגי הגופים: אנשים פרטיים, עוסקים, תיירים וכד'.
- מתן או קבלה של שיק: אסור לתת או לקבל במסגרת העסק מבלי ששם מקבל התשלום רשום כנפרע. ההגבלה היא החל מהשקל הראשון.
- הסבת שיק או קבלת שיק מוסב: אסור לתת או לקבל כל סכום מבלי ששם מקבל השיק רשום כנסב עם מספר זהות. ההגבלה החל מהשקל הראשון.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

19

19

שימוש בשיקים על מי שאינו עוסק

הגבלות על שימוש בשיקים על מי שאינו עוסק:

- החוק חל על כל סוגי העסקאות שיקים: עסקה רגילה (קניה או מכירה), שכר עבודה, תרומה, הלוואה ו/או מתנה.
- שיק בין 2 אנשים פרטיים (מתן או קבלה): עד סכום 5,000 ₪ אין הגבלות.
 - מעל הסכום הזה, אסור לתת או לקבל תשלום, אם שם מקבל התשלום (המוטב) אינו נקוב בשיק.
 - כמו כן, אם השיק הוסב יותר מפעם אחת, חובה גם לסמן את שם מקבל השיק כ- נסב על גב השיק עם מספר זהותו.
- שיק שהתקבל מעוסק לאדם פרטי: עד 5,000 ₪ אין הגבלות. מעל הסכום, אסור לקבל מעוסק מבלי ששמו של המקבל רשום כנפרע. אם השיק הוסב שנית, אז חובה לסמן כנסב עם מס' זהות.
- שיק שנמסר לעוסק: אסור לתת לעוסק מבלי ששם של העוסק נקוב כנפרע. אם הועבר שנית אז חובה לרשום גם כנסב עם מספר זהותו. ההגבלה היא החל מהשקל הראשון.
- בכל מקרה, בשיק מעל 10,000 ₪ אסור להסב שיק יותר מפעם אחת.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

20

20

השיקים החדשים של בנק ישראל

- בעקבות המגבלות שחלות על שיקים, בנק ישראל הציג את השיקים החדשים שנכנסים למחזור השנה. השיקים כוללים התאמה על פי הוראות חוק המזומן.
- כך למשל, צד הפנים של שיק רגיל שלא כתוב בו "למוטב בלבד" יהיה שונה מעט.
- גב השיק מחולק לשניים:
 - בחלק של שיק מעל 10,000 ₪ - תופיע טבלה שבה יהיה חובה לציין את שם מסב השיק, לרבות תעודת זהות או מספר עוסק או ח.פ וכן החתימה. כמו כן, יש מקום עבור תאגיד פיננסי כאמור.
 - בחלק של עד 10,000 ₪ - יש מקום ריק שבו ניתן לציין את שמות המסבים ככל שיהיו כאלו.
- שיק שבו כן נקוב למוטב בלבד, ייראה מעט שונה מקדימה. מאחורה אין כלום, מכיוון ששיק מסוג זה לא ניתן להסב.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

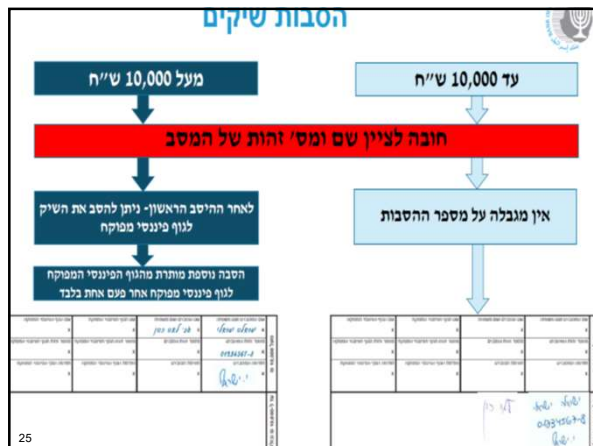
21

21

22

23

24

25

חובה המוטלת על רוכש זכות במקרקעין

- רוכש "זכות במקרקעין" יכלול בהצהרה הנמסרת למיסוי מקרקעין (תוך 30 יום מ"יום המכירה"), את אחד מאלה:
 - פרטים לעניין אמצעי התשלום שבו ניתנת התמורה, בצירוף אסמכתאות ("והכל כפי שיורה המנהל").
 - הצהרה כי במועד מתן ההצהרה פרטי אמצעי התשלום אינם ידועים לו.
 - "תשלום באמצעות לקיחת משכנתה כמוהו כתשלום בהעברה בנקאית" (חוזר מס הכנסה 17/2018).
 - לא יינתנו "אישורים לטאבו" למי שלא מסר את המידע הנ"ל.
 - בדר"כ, במועד מתן ההצהרה עדיין לא בוצע כל התשלום על העסקה, ולכן לעיתים לא ידוע עדיין אמצעי התשלום.
 - מי שהצהיר שטרם ידוע לו אמצעי התשלום — חייב למסור למנהל תוך 6 חודשים מהמועד שבו החזקה במקרקעין נמסרה לו — את המידע על אמצעי התשלום

שמחה לב, עו"ד רו"ח

26

26

עונשין - קנס / עיצום כספי

- שיעור העיצום מסכום ההפרה, לפי מדרגות:
 1. עד 25,000 ₪ - שיעור של 15% ;
 2. מ- 25,000 ₪ ועד 50,000 ₪ - שיעור של 20%
 3. מעל 50,000 ₪ - שיעור של 30%.
- **אצל עוסק** - בהפרה חוזרת- במהלך שנתיים - כפל קנס - שימו לב - הקנס הוא על שני הצדדים !!!
- **סעי' 19- שמירת אחריות פלילית** - תשלום עיצום כספי לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרת הוראה מההוראות לפי חוק זה המהווה עבירה.

שמחה לב, עו"ד רו"ח

27

27

עונשין - קנס / עיצום כספי

- **דוגמא:**
- עסקה לרכישת סלון של פרטי מעוסק- הסלון שווה 25,000 ₪. כל הסכום שולם במזומן
- כמה מותר? $10\% = 2,500$ ₪.
- כמה החריגה? $25,000 - 2,500 = 22,500$ ₪
- מס הקנס? $15\% * 22,500 = 3,375$ ₪ לכל אחד מהצדדים

שמחה לב, עו"ד רו"ח 28

28

עבירה פלילית - מרמה - עונשין

- העושה מעשה מרמה, לרבות אחד מהמעשים המנויים להלן, במטרה להתחמק מאחד האיסורים הקבועים בסעיף 2(א) עד (ח), דינו - **מאסר שלוש שנים:**
- (1) מפצל במרמה עסקה, שכר עבודה, תרומה, הלוואה או מתנה,
- (2) רושם פרטים כוזבים במסמך.

שמחה לב, עו"ד רו"ח 29

29

תודה על ההקשבה

שמחה לב, עו"ד רו"ח

050-6221781
lev.cpa@gmail.com
www.lev-cpadv.com

Is שמחה לב, עו"ד רו"ח 30

30
